

Zadarska županija dobila prvi umjetni riblji greben u Hrvatskoj

RAZGOVOR LOVRO JURIŠIĆ, PROČELNIK UO ZA GOSPODARSTVO, TURIZAM, INFRASTRUKTURU I EU FONDOVE

Ako se cijepljenje obavi na vrijeme, pred nama je izuzetno dobra turistička sezona

Mjere zadržavanja radnih mesta vidljive su posebice kod obrtnika kod kojih, na području Zadarske županije, imamo čak 106 zaposlenih više, nego na isti dan prošle godine. Situacija je puno bolja od očekivanja, mjere koje poduzima Vlada, kao i one koje poduzimamo mi na razini Zadarske županije dale su rezultat. Što će biti u sljedećim mjesecima ovisi najviše o razvoju epidemiološke situacije, kaže pročelnik Lovro Jurišić

Unatoč koronakrizi i smanjenoj gospodarskoj aktivnosti mjeru pomoći gospodarstvenicima, poduzete od strane Zadarske županije dale su rezultate te je situacija s obzirom na dubinu krize izazvane pandemijom mnogo bolja od očekivane. Takoder, Vladinim mjerama poslodavci zadržavaju zaposlenike, što je posebice vidljivo kod obrtnika, kod kojih je na području Zadarske županije čak 106 zaposlenih više nego na isti dan prošle godine, pokazala je analiza Upravnog odjela za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove Zadarske županije.

O tome što je Zadarska županija do sada poduzela i što i dalje radi kako bi pomogla poduzetnicima da se očuvaju radna mjesta i potaknu investicije, razgovarali smo s Lovrom Jurišićem, pročelnikom županijskog UO za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove.

Odmah isplatili interventne potpore

* Zadarska županija je odmah na početku epidemije odgovorila na krizu s mjerama pomoći kroz Program za dodjelu interventnih potpora uslijed epidemije bolesti COVID-19 mikro poduzetnicima i obrtnicima.

- Još u proljeće 2020. godine Zadarska županija je procijenila da će pandemija bolesti COVID-19 izazvati velike probleme poduzetnicima te je odmah pripremila potrebne mjeru, u skladu sa svojim proračunskim mogućnostima. Nakon usvajanja rebalansa proračuna isplaćene su interventne potpore za 2020. godinu. Isplaćen je značajan iznos od ukupno 935.240,00 kuna za potpore malom poduzetništvu u svrhu pomoći mikro poduzetnicima i obrtnicima koji su među najugroženijim granama gospodarstva uslijed pandemije bolesti COVID-19. Slične potpore bit će isplaćene i u 2021. godini. Za ovu namjenu osigurano je dodatnih 350.000 kuna za nove poticaje, a ovisno o punjenju županijskog proračuna iznos će se rebalansom povećati.

* Koji je cilj Programa kreditiranja poduzetništva i obrta putem subvencioniranja kamate kredita kroz finansijski instrument »COVID-19 – zajam za obrtna sredstva« u Zadarskoj županiji?

- Kako bi pomogla subjektima malog gospodarstva koji su pogodeni pandemijom korona virusa, Zadarska županija kreirala je finansijski instrument »COVID-19 – zajam za obrtna sredstva«. Cilj Programa je očuvanje poduzetnika i radnih mesta kroz kreditiranje mikro i malih subjekata malog gospodarstva uz povoljne uvjete financiranja kako bi poboljšali svoju likvidnost uz snižene kamatne stope i smanjenje razine potrebnih sredstava osiguranja. Visina kredita može biti od 100.000,00 do 250.000,00 kuna. Županija subvencionira kamatu na odobrene kredite prema Programu tijekom čitavog vremena vraćanja kredita do konačne otplate i to dva (2) postotna poena godišnje, fiksno tako da je kamata za krajnjeg korisnika maksimalno 1 %. Rok otplate kredita može biti do 3 godine. Poček na otplatu kredita je do jedne (1) godine. Utvrđen je veliki kreditni potencijal za koji se odobrava potpora po ovom Programu u iznosu 30.000.000,00 kuna, pa je Javni poziv još otvoren. COVID-19 – zajam za obrtna sredstva (do 250.000,00 kn) će omogućiti mnogim malim poduzetnicima da prežive zimu (bez blokade) i »nogama« dočekaju sljedeću turističku sezonu. S obzirom na veliki interes poduzetnika i pohvale poduzetničkih udruženja očito je da su poduzetnici »pun pogodak«. Potvrđuje to i činjenica da i Grad Zadar uskoro treba objaviti ovakve pozive, a u komunikaciji sa Zadarskom županijom pokrit će neke djelatnosti koje nisu pokrivene Programom Zadarske županije što smatramo posebno bitnim za poduzetnike. Do 31. prosinca 2020. godine u obradi

Lovro Jurišić, pročelnik županijskog UO za gospodarstvo, turizam, infrastrukturu i EU fondove

su bila 32 zahtjeva ukupnog iznosa 7.213.000,00 kuna.

Ojačali konkurentnost poduzetnika na tržištu

Programom kreditiranja poduzetništva i obrta putem subvencioniranja kamate kredita poduzetnicima osiguravamo najpovoljnije kredite za njihove investicije po znatno povoljnijim uvjetima od onih koje bankarski sektor trenutno nudi u Hrvatskoj. Poduzetnicima kao krajnjim korisnicima kamata iznosi oko 1%. Namjena kredita je kupnja, izgradnja, uređenje ili proširenje gospodarskih i poslovnih objekata te nabava opreme, pri čemu se obrtna sredstva u funkciji investicije mogu financirati do najviše

10% za uslužne djelatnosti, tj. do najviše 20% za proizvodne djelatnosti od odobrenog iznosa investicijskog kredita. Krediti se odobravaju u iznosu od 200.000,00 do 3.000.000,00 kuna. Ovim Programom ojačali smo konkurentnost nastupa poduzetnika na tržištu te povećali investicijsku ulaganja poduzetnika, uz rast zaposlenosti u Zadarskoj županiji. Do 31. prosinca 2020. godine pristiglo je 36 zahtjeva, a od toga je plasirano 26 kredita ukupnog zatraženog iznosa od 33.098.947,00 kuna. Oba Javna poziva - Javni poziv za podnošenje prijava za kreditiranje poduzetništva i obrta putem subvencioniranja kamate kredita u Zadarskoj

županiji i Javni poziv - Programa kreditiranja kroz finansijski instrument COVID-19, objavljena su na web stranici Zadarske županije: <https://www.zadarska-zupanija.hr/natjecaji-i-javna-nabava/potpore-i-priznanja/aktivni-natjecaji>

* Razvoju malog gospodarstva i poduzetnika u velikoj mjeri mogu doprinijeti različiti oblici potpornih institucija kao što su poduzetnički centri, poduzetnički inkubatori i poduzetničke zone.

- Mislimo da se konkuren-

čana nakon usvajanja rebalansa proračuna isplaćene su interventne potpore za 2020. godinu. Isplaćen je značajan iznos od ukupno 935.240,00 kuna za potpore malom poduzetništvu u svrhu pomoći mikro poduzetnicima i obrtnicima koji su među najugroženijim granama gospodarstva uslijed pandemije bolesti COVID-19. Slične potpore bit će isplaćene i u 2021. godini.

Lovro Jurišić

tno poduzetništvo ne može razvijati izvan poduzetničkih zona, a da se pri tome sačuva kulturna i prirodna baština, sačuva okoliš te postigne visoka kvaliteta života. Zbog toga je Zadarska županija u razdoblju od 2004. do 2020. godine bespovratnim proračunskim sredstvima pomogla 15 projekata poduzetničkih zona u jedinicama lokalne samouprave. Ukupno je odobreno oko 9 milijuna kuna, uglavnom za projektu dokumentaciju i infrastrukturu.

* Županijska ustanova Inovacija na području Relje izgradila je Centar za kreativne industrije.

- Vrijednost projekta iznosi preko 30 milijuna kuna, od kojih bespovratna EU sredstva iznose oko 20 mil. kuna. Ministarstvo gospodarstva prepoznalo je značaj projekta pa je Zadarska županija dobila dodatnih 1,9 mil. kuna bespovratnih sredstava. Cilj projekta je izgradnja i opremanje specijaliziranog poduzetničkog

inkubatora za kreativnu industriju s težištem na audiovizualnu i IT industriju. Partner na projektu je Zadarska županija, a suradnici Sveučilište u Zadru, Prirodoslovno grafička škola, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Zadar, Obraćnička komora Zadarske županije i Hrvatski audiovizualni centar HAVC. Realizacijom projekta omogućiti će se razvoj i transfer znanja u IT sektoru, a to će doprinijeti jačanju konkurentnosti navedenog sektora gospodarstva i povećanju zaposlenosti. Ukupna površina centra (novoozgrađenog objekta) je 1.560 m² i unutar njega su se kompletno uređili: multifunkcionalna dvorana, tonski studio, tri sale za sastanke, co-working prostor i 12 ureda. Ukrzo se očekuje izdavanje uporabne dozvole i svečano otvaranje Centra.

Važnost otvaranja granica

* Kakvom ocjenjujete trenutnu situaciju u Zadarskoj županiji i koja su očekivanja od narednog perioda u svjetlu približavanja turističke predsezone?

- Na dan 31. siječnja 2021. imamo 54.941 zaposlenih što je za 81 ili 0,1 % više zaposlenih nego na isti dan prošle godine (54.860), zbog čega možemo biti iznimno zadovoljni. Zbog mjera Vlade RH zaposleni se »zadržavaju«, a što je očito posebice kod obrtnika kod kojih imamo čak 106 zaposlenih više, nego na isti dan prošle godine. Situacija je puno bolja od očekivanja, mjere koje je poduzela i poduzima Vlada RH za očuvanje zaposlenih i ovo što poduzimamo mi na razini Zadarske županije dale su rezultat. Što će biti u sljedećim mjesecima ovisi najviše o razvoju epidemiološke situacije - oporavak gospodarstva neće započeti sve dok se ne susvijete razaza korona virusom.

Zato cijepivo ima izuzetno značenje za nas. Ako se cijepljenje na vrijeme obavi turistička sezona bi mogla biti izuzetno dobra – možda i puno bolja nego se očekuje. Budući da smo od Slovenije, Austrije, Mađarske, Njemačke, Italije, Češke, Slovačke i Poljske vremenski udaljeni najviše jedan dan vožnje automobilom, a da su mediteranske i ostale turističke »avio-destinacije« zbog pandemije prestale biti poželjne, bit će dovoljno samo otvoriti granice za nesmetani promet putnika kako bi mnogi od njih ponovno pohrili na Jadran.

Na koje sve goste ovog ljeta Zadarska županija može računati, ovisit će o globalnoj epidemiološkoj situaciji

ZEJKO MRSIC/PASELL

PROJEKT ADRI.SMARTFISH »NAJRIBARSKIJA ŽUPANIJA« PRVA POSTAVILA UMJETNI RIBLJI GREBEN

Greben za očuvanje podmorskog života i širenje ribolovnih aktivnosti

Greben, u obliku trostrane piramide, nalazit će se u podmorju u blizini Ošljaka

Ovaj umjetni riblji greben prvi je u Hrvatskoj i to nas čini uistinu ponosnima, posebice zbog toga što Zadarska županija nosi epitet »najribarskije županije.« Projektom Adri.SmArtFish uspjeli smo preskočiti administrativne barijere koje su dosad postojale za postavljanje umjetnog grebena, ističe Daniel Segarić, pročelnik županijskog Upravnog odjela za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj

Prvi riblji greben u Hrvatskoj za očuvanje podmorskog života te za širenje aktivnosti vezanih za podmorje postavljen je u Zadarskom kanalu, u »najribarskoj županiji«. Greben težak oko 8 tona montiran je i dizalicom postavljen u more u Gaženici, a onda će se smjestiti u blizini obale otoka Ošljaka.

Administrativne barijere

- Ovaj umjetni riblji greben prvi je u Hrvatskoj i to nas čini uistinu ponosnima, posebice zbog toga što Zadarska županija nosi epitet »najribarskije županije« u Hrvatskoj. Projektom Adri.SmArtFish uspjeli smo preskočiti administrativne barijere koje su dosad postojale za postavljanje umjetnog grebena, istaknuo je Daniel Segarić, pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Zadarske županije.

Umjetni greben postavlja se pod okriljem projekta »Adri.SmArtFish« koji provodi Upravni odjel za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Zadarske županije, a financira se iz programa Interreg V-A Italija-Hrvatska, u kojem je Zadarska županija jedan od ukupno deset partnera.

Provedba projekta započela je 1. siječnja 2019. godine, a iako je predviđeno trajanje bilo do 30. lipnja 2021. godine, ono se ipak, zbog globalne pandemije, produžilo do samog kraja 2021. godine. Opći cilj projekta

je jačanje uloge malog priobalnog ribolova na području GSA 17, odnosno sjevernog i srednjeg Jadrana.

Projektни tim Adri.SmArtFish-a čine pročelnik Daniel Segarić, voditeljica projekta, Katerina Skelin i finansijska voditeljica projekta, Martina Glavić. Ukupan proračun projekta je 3.242.230,50 EUR, a od toga je 259.995,00 EUR proračun Zadarske županije. Valja naglasiti kako svih projektnih partnera financiraju vlastitim sredstvima samo 15 posto svog proračuna, dok ostalih 85 posto financira Europski fond za regionalni razvoj.

Formiranje potpune biocenoze

- Postavljanje umjetnog ribljeve grebene je pilot aktivnost Zadarske županije kao

projektnog partnera. Postavljanju su prethodili pronalazak lokacije, izrada idejnog projekta i maritimne studije, ishodjenje lokacijske dozvole te nabava konstrukcije za izradu grebena. To je bio uistinu zahtjevan administrativni postupak koji je trajao gotovo godinu dana i sada spuštamo greben u

more koji je tvrtka Zadar Sub već montirala na kopnu, dodaje finansijska voditeljica projekta Martina Glavić.

Greben je formiran u obliku trostrane piramide sa stranicama 7,30 metara, visine 3,10 metara i ukupnim volumenom približno 24 metra kubna. Montažnog je tipa, sastavljen

od 60 betonskih ploča oblika osmerokutne prizme s dimenzijama jedne ploče 1,2 x 1,2 metra, stranicama duljine 0,5 metara i debljine 6 centimetara. Sastavljen je spojnim trakama i vijcima od nehrđajućeg čelika, a napravljen od ekološki prihvatljivih materijala, koji svojim oblikom i geometrijom sastavom omogućuje naseljavanja organizama i formiranje potpune biocenoze što sličnije onima kakve se nalaze na prirodnim grebenima, a svojom strukturom je takav da se ne može lako oštetiti sidrima i ribolovnim alatima. Teži gotovo 8 tona, a postavit će se na 560 metara od obale u blizini najmanjeg naseljenog otoka na Jadranskoj obali, Ošljaka.

Postoji više razloga za

PROJEKTNI PARTNERI

Na projektu sudjeluje ukupno deset projektnih partnera, i to pet s talijanske i pet s hrvatske strane. Vodeći partner je Regija Veneto iz Italije, dok su ostali partneri: Sveučilište Ca' Foscari (Venecija), Autonomna regija Friuli-Venezia-Giulia (Trst), Regija Emilia Romagna (Bologna), Regija Marche (Ancona), Istarska županija (Pazin), Primorsko-goranska županija (Rijeka), Zadarska županija (Zadar), Institut za oceanografiju i ribarstvo (Split) i Ministarstvo poljoprivrede (Zagreb)

postavljanje grebena, a neki od njih su: proučavanje mogućih učinaka novog staništa na očuvanje ribe, školjkaša i ostalih morskih organizama te mogućnost širenja gospodarskih aktivnosti kroz moguće prepoznatljive oblike gospodarenja u ribolovu i turizmu.

Velike površine pijeska i mulja

- Očekujemo da ćemo kroz pilot aktivnost saznati koji će se organizmi nastaniti na greben i koje će se vrste ribe okupljati oko njega, kaže Segarić, te ističe da su se odlučili na postavljanje grebena iz razloga što je veliki pritisak ribolova na stanište čvrstih podloga, odnosno kamenitog dna, a u Jadranskom moru su velike površine pijeska i mulja.

- Cilj je utvrditi koliko će umjetni riblji greben biti efikasan te će nam ova pilot aktivnost biti podloga za izradu projekata u budućnosti koji započinju s prostornim planiranjem na moru. Da bi se to planiranje moglo napraviti treba prikupljati podatke i informacije, ali ne samo iz literature već i u temelju ovakvih pokusa, saznajemo od pročelnika Segarića.

Tvrtka Zadar Sub d.o.o., koja je greben montirala na kopnu, pomoću dizalice spustila je greben u more ispred Gaženice.

Idejno rješenje i idejni projekt izradila je tvrtka Zara Navis. Nakon što se greben spustio u more ispred Gaženice, teglio se na njegovu predviđenu lokaciju, pod vodstvom takoder Zadar Sub-a. Greben će biti smješten na otprilike 570 m od obale otoka Ošljaka u smjeru jugoistoka.

Nakon samog postavljanja grebena, u narednom periodu provodit će se monitoring i pratiti što se sve događa na grebenu i u njegovoj neposrednoj blizini.

Jednogodišnji monitoring

Vjeruju da će se pokazati da je greben učinkovit, da dodaje ekonomsku vrijednost sustavu u smislu povećane mogućnosti iskoriščavanja. U tom slučaju, to bi bila vrlo dobra podloga za izgradnju većeg broja grebena u skoroj budućnosti.

- U drugim zemljama postoje slični grebeni, a nama je cilj utvrditi kako se greben ponaša u našem akvatoriju. Imat ćemo monitoring najmanje godinu dana, vjerojatno i dulje. Stručnjaci za ribarstvo će nam davati izvješća na osnovu kojih ćemo osmišljavati daljnje, vjerojatno nove grebena na pogodnim lokacijama. Riječ je pretežito o pjeskovitom dnu. Bilo je zahtjevno administrativno budući da je ovo prvi u Hrvatskoj, a i zahtjevno je za napraviti. Samo sklapanje trajalo je dva dana, međutim tome su prethodile detaljne i složene pripreme.

Potom su se čekali povoljni vremenski uvjeti, zaključio je pročelnik Segarić dodavši da se razumije da je sve od ekološki prihvatljivih materijala jer bi u protivnom došlo do suprotog učinka.

Napraviti će se još dva umjetna riblja grebena, u Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji, koja će biti slična ovom.

Nakon procesa uranjanja i teglenja, preostaje jedino pričekati i provjeriti je li ova zanimljiva i itekako korisna instalacija kamen-temeljac za širenje gospodarskih aktivnosti u malom priobalnom ribolovu.

Postavljanje umjetnog ribljeve grebene je pilot aktivnost Zadarske županije

Zupanijska lučka uprava Zadar od svog osnutka 1988. godine aktivno radi na ulaganju, razvoju i održavanju lučke infrastrukture. Samo za sanaciju, rekonstrukciju i izgradnju lučke infrastrukture u 2020. godini, usprkos koronakrizi globalnih raznijera, uloženo je 43,5 milijuna kuna od čega je 11,5 milijuna kuna iz EU fondova. Unatoč epidemiji koja i dalje traje, posao neće stati ni ove godine, u tijeku je ili pred realizacijom sedam značajnijih projekata ukupne vrijednosti od 73,3 milijuna kuna.

Ovogodišnji projekti

- Ulaganja i investiranja ovise o brojnim elementima sa željom da se zadovolje potrebe lokalnog stanovništva u priobalju i na otocima za vezom te im olakšamo život izgradnjom i poboljšanjem lučke infrastrukture, koja ima višestruki učinak i na razvoj turizma, kaže Davor Škibola, ravnatelj Županijske lučke uprave Zadar, naglasivši kako je ŽLU Zadar najveća lučka uprava u Hrvatskoj koja gospodari sa 108 luka i lučica na području Zadarske županije od čega osam luka od županijskog značaja i 100 luka od lokalnog značaja.

- Ovogodišnji projekti se odnose na izgradnju trajektne luke u Tkonu na otoku Pašmanu, obalnog pojasa i luke Drage Dugovača, obalnog zida u luci Kali Batalaža na otoku Ugljanu, dijela obalnog pojasa u luci Sukošan, sanaciju luke Premuda Krijal, obalnih zidova u luci Ugljan Čeprljanda te glavnog mula u luci Privlaka, doznamo dalje od Davora Škibole koji ima dvoje zamjenika, Branku Batur, koja između ostalog vodi i nadgleda projekte financirane putem EU fondova, i Vedrana Zrilića, koji vodi i nadgleda projekte koji se financiraju iz vlastitih prihoda ŽLU-a i proračuna osnivača Zadarske županije, te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Izgradnja trajektne luke Tkon

- Projekt na izgradnji trajektne luke Tkon se odnosi na ulaganja u izgradnju trajektog pristaništa koji se sastoji od gata s dva veza, ukrcajno-iskrcajnog prostora i ukrcajnog čekališta, platoa pristaništa koji omogućuje ukrcaj i iskrcaj vozila, podmorskog propusta za cirkulaciju mora između vanjskog

ŽUPANIJSKA LUČKA UPRAVA USPRKOS KORONAKRIZI PROJEKTI NA ODRŽAVANJU I R

Projekti se odnose na izgradnju trajektne luke u Tkonu na Pašmanu, obalnog pojasa i luke Drage Dugovača, obalnog zida u luci Kali Batalaža na Ugljanu, obalnog pojasa u luci Sukošan, sanaciju luke Premuda Krijal, obalnih zidova u luci Ugljan Čeprljanda, te glavnog mula u luci Privlaka, kaže Davor Škibola. ravnatelji ŽLU-a Zadar

i unutarnjeg akvatorija te platoa ukrcajnog čekališta i parkirališta u funkciji pristaništa na lokaciji u Tkonu, objašnjava Škibola.

Cilj projekta je, kaže dalje, omogućiti funkcioniranje

redovitog trajektnog prometa Biograd - Tkon, budući da je postojeći pristan skučen i ukrcaj se izvodio izravno iz mjesne prometnice.

- Ugovor o dodjeli besporvratnih sredstava za izgradnju

trajektne luke Tkon vrijedan više od 32 milijuna kuna, ujedno je i prvi od 28 projekata koji se sufinancira besporvratnim sredstvima EU-a, rekao je Škibola istaknuvši kako je završetak radova predviđen u svibnju 2021. godine.

Uredjenje obalnog pojasa luke Drage Dugovača se odnosi na lučko područje za odvijanje javnog pomorskog prometa te dio luke koji obuhvaća

Uređenje obalnog pojasa luka Drage Dugovača

“Ulaganja i investiranja ovise o brojnim elementima sa željom da se zadovolje potrebe lokalnog stanovništva u priobalju i na otocima za vezom, te da im se olakša život izgradnjom i poboljšanjem lučke infrastrukture, koja ima višestruki učinak i na razvoj turizma”

Davor Škibola

Davor Škibola, ravnatelj Županijske lučke uprave Zadar

komunalne vezove.

- Dio luke namijenjen za obavljanje linijskog pomorskog prometa (operativni dio luke) predviđen je na sjevernom dijelu uvale. Na spomenutoj poziciji planira se realizacija privezne obale u smjeru sjeverozapad - jugoistok, duljine 38 metara. Isto tako i privredni gat za obostrano pristajanje kao i vanjska pristanišna obala, navodi Škibola.

Radove, koji su započeli početkom 2020. godine, sufinancira MMPI, Općina Pakoštane i ŽLU Zadar. Vrijednost projekta iznosi 24,6 milijuna kuna s PDV-om.

Drage Dugovača, Kali Batalaža, Premuda Krijal

- Izgradnja obalnog zida za komunalni dio luke proteže se u duljini 280 metara,

AZVOJU LUČKE INFRASTRUKTURE NE STAJU

Investicija pednih 73,3 una kuna

**Ugovor o dodjeli
bespovratnih sredstava za
izgradnju trajektne luke
Tkon vrijedian je više od 32
milijuna kuna**

ukupne kopnene površine 9.000 metara četvornih. Njegovim završetkom proširit će se kapacitet komunalnog dijela luke za 80 komunalnih vezova, precizan je Škibola.

U sklopu projekta »Izgradnja rotora u uvali Batalaža u Kalima«, naručitelja Općine Kali, Županijska lučka uprava Zadar sufinancira izgradnju

novog obalnog zida u uvali Batalaža. Izgradnjom ovog zida postići će se šira zaočalna površina te povećati kapacitet komunalnih vezova.

- Izvedbeni radovi započeli su početkom listopada 2020., te se njihov završetak očekuje u svibnju 2021. godine. Vrijednost radova koje sufinancira Zadarska

županija i Županijska lučka uprava procjenjuje se na iznos od 1.500.000 kuna, naglasio je Škibola.

Procijenjena vrijednost nabave za sanaciju luke Premuda Krijal iznosi 995.214 kuna. Predmet ovog projekta su pomorsko-građevinski radovi na sanaciji gatova i uvala u luci Krijal u Premudi na

istoimenom otoku.

Sigurnost operativne obale

- Gatovi, odnosno lukobrani su u funkciji prihvata i priviza manjih brodica i brodova te zaštiti same luke. Cijelim ovim planiranim zahvatom sanacije u prvom redu će se osigurati nesmetano i sigurno korištenje obale te baze na unutar luke, istaknuo je Škibola.

Sanacija obalnih zidova u luci Ugljan Čeprljanda mogu se sagledati u tri segmenta na kojima je potrebno izvesti zahvate rekonstrukcije i sanacije obale: A. zapadna obala, sektor od korijena gata prema jugu, u dužini od oko 15 metara; B. istočna obala, sektor od korijena istočnog gata, prema jugu, dužine oko

NAJVEĆA HRVATSKA LUČKA UPRAVA

**Županijska
lučka uprava
Zadar najveća
je lučka
uprava u
Hrvatskoj koja
gospodari
sa 108 luka
i lučica na
području
Zadarske
županije od
čega osam
luka od
županijskog
značaja i
100 luka od
lokalnog
značaja.**

40 metara; C. rekonstrukcija sanacija zapadnog gata (valobrana).

- Uredenje obalnih zidova i lukobrana bilo je neophodno kako bi se poboljšala sigurnost korištenja komunalnih vezova u luci i operativne obale. Procijenjena vrijednost nabave je 1.912.500 kuna, zaključio je Davor Škibola.

U sklopu projekta »Izgradnja rotora u uvali Batalaža u Kalima« radi se i novi obalni zid

SANACIJA GLAVNOG MULA U PRIVLACI

Pomorsko - građevinski radovi na sanaciji glavnog mula u luci Privlaka odnose se na radove na glavnom mulu u luci Stari porat, duljine oko 85 metara i širine 10,5 metara. Legendarni mul je u najboljim danima privlačkih sabunjara vrvio brodovima posebno opremljenim za vađenje pijeska. Sabunjari su ostavili dubok trag u životu privlačkog čovjeka. Ovaj projekt je neophodan kako bi se promet unutar luke Privlaka i korištenje komunalnih vezova odvijalo na siguran način. Procijenjena vrijednost nabave iznosi 3.000.000 kuna.

UREĐENJE 432 METRA OBALE U SUKOŠANU

Projekt »Uređenje dijela obalnog pojasa u Sukošanu prema UPU Unutar granica lučkog područja« obuhvaća izgradnju obalnog zida ukupne dužine 432 metara, od Rive do Keranovog mula na Ždralovcu, te rekonstrukciju završne površine postojećih gatova.

Projekt obuhvaća uklanjanje mula 1, izvedbu novog mula duljine 12 metara i širine 1,80 metara. Postojeći mul 2 zadržava prijašnje gabarite te će se uklopiti u novo-projektirano stanje. Također će se produbiti lučki akvatorij u svrhu osiguranja potrebne dubine za korištenje komunalnih vezova na dubinu minus 1,5 metara. Površina zahvata u akvatoriju je oko 7.100 m². Završetkom projekta povećat će se kapacitet komunalnih vezova, čiji je nedostatak predstavlja značajan problem u predmetnoj luci.

Prvu i drugu fazu uređenja obalnog pojasa od Sportskog centra do Rive financirala je Općina Sukošan. Za treću fazu, sanaciju obale od Rive do Keranovog mula na Ždralovcu koja je unutar lučkog područja, investitor je Županijska lučka uprava Zadar koja je radila i projektu dokumentaciju. Procijenjena vrijednost projekta iznosi 9.334.000 kuna.

Sanirat će se obalni zidovi u luci Ugljan Čeprljanda

Radovi u luci Drage Dugovača, započeli su početkom 2020. godine, a vrijednost projekta iznosi 24,6 milijuna kuna

STRATEŠKI PROJEKT ČEKA SE GRAĐEVINSKA DOZVOLA ZA PRVU FAZU RADOVA U ZEMUNIKU

Županija osigurala tri milijuna kuna za Poljoprivredno-edukacijski centar

Županiji je svakako prioritet da za izgradnju i opremanja Centra koristimo EU sredstva odnosno sredstva iz Europskog fonda za oporavak, s obzirom da smo ovaj projekt putem našeg regionalnog koordinatora Zadre Nove prijavili Ministarstvu poljoprivrede, kaže pročelnik Upravnog odjela za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Daniel Segarić

Projekt izgradnje Poljoprivredno-edukacijskog centra, koga je Zadarska županija pokrenula prošle godine već je u fazi izrade glavnog projekta, a uskoro će dobiti i sve potrebne dozvole.

Naime, riječ je o strateškom projektu razvoja poljoprivrede i ruralnih krajeva koji će vlasnicima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i turističkih apartmana pomoći u što boljem plasmanu njihovih proizvoda i usluga s obzirom da će ekološki proizvedene namirnice privući i veći broj gostiju.

Projektom je planirano da se na parceli od gotovo tri hektara podigne nastavni objekt s pokušalištem, a za potrebe nasada na parceli će biti smješteni i plastenici za uzgoj, akumulacija vode za navodnjavanje te demonstracijska polja permakulture i povrća uz nasade maraške, bajama, breskve, masline, trešnje i vinove loze. Centar će se koristiti za stručno usavršavanje i cjeoživotno obrazovanje u području poljoprivrede, menadžmenta i ruralnog poduzetništva, a nositelj aktivnosti

Centra je Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije AGRRA.

U tijeku izrada glavnog projekta

S obzirom na značaj ovog centra za ravnokotarske poljoprivrednike, u Županiji nastaje što prije ishoditi potrebnu dokumentaciju, o čemu pročelnik županijskog Upravnog odjela za poljoprivredu, ribarstvo, vodno gospodarstvo, ruralni i otočni razvoj Daniel Segarić, kaže:

Arhiva ZL

Pročelnik Daniel Segarić: U tijeku je izrada glavnog projekta koji se planira završiti do kraja veljače

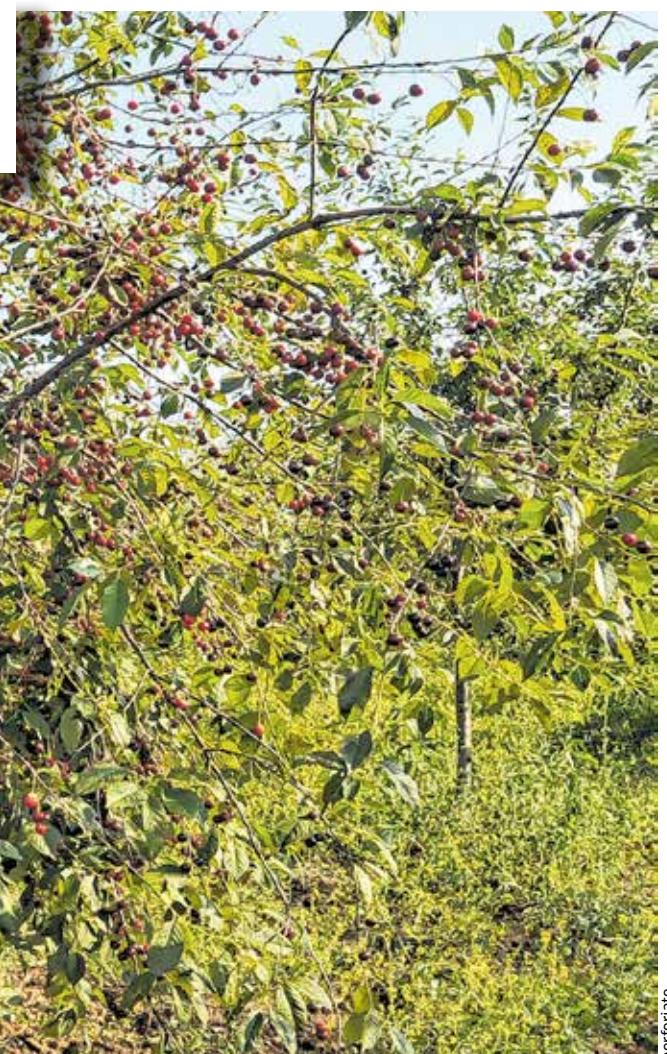
- U tijeku je izrada glavnog projekta koji se planira završiti do kraja veljače te bi nakon toga ishodovali građevinsku dozvolu. Sredstva za izgradnju prve faze ovog centra Zadarska županija u iznosu od tri milijuna kuna osigurala

je u proračunu za 2021. godinu, međutim nama je svakako prioritet da za izgradnju i opremanja Centra koristimo EU sredstva odnosno sredstva iz Europskog fonda za oporavak, s obzirom da smo ovaj projekt putem našeg regionalnog koordinatora Zadre Nove prijavili Ministarstvu poljoprivrede, ističe pročelnik Segarić, napominjući kako je jedan od prioriteta razvojne strategije Zadarske županije i unaprijeđena konkurentnost poljoprivrednog sektora i poboljšana kvaliteta proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda.

Nove tehnologije

- Kao jedna od mjeru ovoga prioriteta navodi se i Potpora promicanju znanja i inovacija

u poljoprivredi gdje se kao jednu od temeljnih aktivnosti ističe projekt Poljoprivredno-edukacijskog centra u Zemuniku Donjem. Opći cilj projekta je doprinjeti smanjenju nezaposlenosti i iseljavanju stanovništva u ruralnom području Zadarske županije kroz jačanje kompetencija poljoprivrednih proizvođača izgradnjom i stavljanjem u punu funkciju Centra. Izgradnja Poljoprivredno-edukacijskog centra Zadarske županije nameće se kao nužnost

Projekt će obuhvaćati i nasade maraške, bajama, breskve, masline, trešnje i vinove loze

i potreba kako bi kroz praktični primjer na brz i jednostavan način transferirali znanje i nove tehnologije krajnjim korisnicima, čime bi se postigla povećana konkurenčnost poljoprivrednog sektora, pojašnjava Segarić.

Naime, osnovna je ideja projekta na prostoru površine oko 2,7 hektara zemljišta, koji je za potrebe izgradnje centra država darovala Zadarskoj županiji, zasnovati demonstracijski i edukacijski centar s nastavnim objektom

veličine 350 metara četvornih te s pokušalištem i plastenicima koji bi se davali u najam, najavljuje pročelnik. Napomije kako je svrha Centra stručno usavršavanje i cjeoživotno obrazovanje u području poljoprivrede, menadžmenta i ruralnog poduzetništva.

- Predviđena područja edukacije su primarna poljoprivredna proizvodnja i organizacija proizvodnje, menadžment i poduzetništvo, poručuje na kraju županijski pročelnik za poljoprivredu Daniel Segarić.

Idea projekta je na prostoru površine oko 2,7 hektara zasnovati demonstracijski i edukacijski centar s nastavnim objektom, pokušalištem i plastenicima koji bi se davali u najam

»Budućnost Zadarske županije kakvu želimo«, naziv je upitnika o potrebama i razvojnim prioritetima gradova i općina Zadarske županije

Cilj panel rasprave bio je promicanje i poticanje boljeg razumijevanja uloge strateškog planiranja

ZADRA NOVA PANEL RASPRAVA »VAŽNOST STRATEŠKOG PLANIRANJA - PRILIKE I IZAZOVI«

Zadarska županija prva donijela strategiju razvoja

Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA u sklopu izrade Plana razvoja Zadarske županije organizirala je panel raspravu na temu »Važnost strateškog planiranja - prilike i izazovi« čiji je cilj promicanje i poticanje boljeg razumijevanja uloge strateškog planiranja. Fokus dogadanja bio je na definiranju prilika i izazova koje donosi strateško planiranje, ali i na predstavljanju Nacionalne razvojne strategije te Plana razvoja Zadarske županije koji je u izradi.

Na panel raspravi sudjelovali su Šime Erlić, državni tajnik Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Božidar Longin, župan Zadarske županije, Marina Dujmović Vuković, ravnateljica Agencije za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, prof. dr. sc. Josip Faričić, prorektor za strategiju razvoja i izdavaštvo Sveučilišta u Zadru te Jure Brižić, načelnik Općine Preko.

Zbog epidemioloških mjera panel raspravu moglo se pratiti preko videoprijenosom na Facebook stranici Agencije za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA.

Dugoročni razvojni smjerovi

Državni tajnik Šime Erlić osvrnuo se na Nacionalnu razvojnu strategiju, krovni dokument iz kojeg izlaze ostali dokumenti i akti, a na njegovoj se izradi radilo više od dvije godine.

- Svrha je odrediti dugoročne razvojne smjerove i strateške ciljeve države za sljedećih deset godina. Isto tako, svrha je i da to bude svojevrsni okvir iz kojeg će se crpiti smjerovi za sustav strateškog programiranja, odnosno programiranja EU fondova za razdoblje 2021.-2027. Mi kao država moramo imati razvojne smjerove, ciljeve koje onda možemo pretociti u operativne programe iz kojih će se vršiti financiranje, kazao je Erlić, dodajući da je proces izrade strategije

Kriza uzrokovana pandemijom otvara neke nove vidike. Svaka je kriza prilika za novi početak. Iz ovoga možemo izaći jači, ujedno i bogatiji za jedno veliko iskustvo, kazao je optimistično župan Božidar Longin i usporedio različitost dijelova Županije s kotačicima koji rade svaki za sebe i tako stvaraju mehanizam koji dobro funkcioniра

trajao dugo, a bio je dodatno usporen pandemijom.

U proces je bila uključena, kako kaže Erlić, kompletanu državu, održani su brojni sastanci sa svim sektorima, više od 180 događanja pri čemu je sudjelovalo više od 2.300 ljudi.

Nadalje, osnovna je premisla postizanje konsenzusa.

- Ovo nije stranački dokument, ovo je puno šire i traži konsenzus svih dionika društva. Zbog tog je uključeno što više članova i predstavnika društva. Najveći je izazov ne izostaviti neki od potencijala

na potencijale.

Važnost strateškog planiranja

- Ti ciljevi trebaju doprinjeti tome da do 2030. bude bolje, kvalitetnije društvo, konkurentnije gospodarstvo koje se temelji na održivom razvoju zelenе digitalne transformacije, kao i ravnomjeran razvoj svih krajeva Republike Hrvatske, ukazao je Erlić.

Sredstva koja bi trebala poslužiti transformaciji Hrvatske, kao i izlasku iz ove korone krize, iznosit će oko 24 milijarde eura.

ČETIRI TEMELJNA USMJERENJA

Četiri su temeljna strateška usmjerenja Nacionalne strategije, a to su održivo gospodarstvo i društvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija i ravnomjeran regionalni razvoj, a iz toga proizlazi još trinaest strateških ciljeva usmjerenih na potencijale.

koje imamo, objasnio je Erlić važnost izrade dokumenta i mogućnost sudjelovanja.

Četiri su temeljna strateška usmjerenja Nacionalne strategije, a to su održivo gospodarstvo i društvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija i ravnomjeran regionalni razvoj, a iz toga proizlazi još trinaest strateških ciljeva usmjerenih

Voditeljica Odjela za strateško planiranje i upravljanje razvojem u Agenciji Zadra Nova Martina Matešić predstavila je aktivnosti oko izrade plana razvoja.

- Sudjelovali su s mnogim izazovima i otvaraju se nove prilike, a o tome ćemo čuti više od naših panelista, kazala je Matešić.

Potom je Lucija Katalinić,

savjetnica u Agenciji Zadra Nova, moderirala raspravu o važnosti strateškog planiranja, kao i o izazovima koje donosi, ali i prilikama koje pruža.

Tako je Šime Erlić tumačio važnost strateškog planiranja na nacionalnoj razini, Dujmović Vuković na regionalnoj, a Brižić na lokalnoj.

- Bez strateškog planiranja, osudeni smo na 'ad hoc' pristup, sporadično rješavanje koje stvara konfuziju više nego približavanje onome kako želimo stići, objasnjavao je Erlić.

Marina Dujmović Vuković tumačila je ulogu Agencije u regionalnom strateškom razvoju, kao i promjene u zakonu.

- Strategija živi i ostvaruje svoju funkciju kroz svaki realizirani projekt, zaključila je navodeći primjere.

Razvoj manjih sredina

Na panel raspravi istaknuto je nadalje, da je Zadarska županija »Hrvatska u malom« s obzirom na različitosti svojih dijelova, pa tako i različite potrebe.

- Jako smo ponosni na to da smo prva županija uopće koja je donijela strategiju razvoja. Nažalost, ova nas je situacija usporila, ali iskazala se važnost upravljanja križnim situacijama, naglasio je župan Božidar Longin.

Različitost dijelova Županije župan je usporedio s kotačicima koji rade svaki za sebe i tako stvaraju mehanizam koji dobro funkcioniira.

- Kriza uzrokovana pandemijom otvara neke nove vidike. Svaka je kriza prilika za novi početak. Iz ovoga možemo izaći jači, ujedno i bogatiji za jedno veliko iskustvo,

kazao je optimistično župan Longin.

Načelnik Brižić je komentirao značaj strateškog planiranja za razvoj manje sredine. Uzakao je na mnoštvo dokumentacije navodeći primjer iz prakse.

Prof. Josip Faričić kazao je kako je strateško planiranje preuzealo znanstveni diskurs budući da prethodi analizi, jedna od najstarijih metoda, a naglasio je usporednu analizu.

- Strateško planiranje zaciјelo pridonosi unaprjeđenju i uređenju svakog sustava, pa i akademskog. Treba istaknuti etiku, rekao je Faričić, upozoravajući na donošenje zaključka unaprijed bez provođenja analize, te je usporedio brzinu kao odnos vremena i puta tumačeci put kao planirana ostvarenja. Dakle, kako kaže, ne treba se bojati velikih ciljeva, ali valja zadati ostvarive ciljeve.

Pandemija donijela dodatne izazove

- Velika je mudrost uskladići očekivanja s raspoloživim vremenom i sredstvima, zaključio je Faričić, te dodao kako dokument ne bi trebao omeđivati kreativnost, već da okvir bude plastičan kako bi sve bilo svrhovito i provedivo.

Kao izazove strateškog planiranja državni tajnik Šime Erlić je naveo koordinaciju velikog broja dionika različitih interesa, kao i zadovoljavajuće potrebe svih koji žele biti uključeni te prepoznati i artikulirati ključne potencijale države.

U isto vrijeme, takav javni tip diskusije omogućio je uključivanje velikog broja ljudi što se itekako može promatrati kao prilika koja se pruža.

- Strategija ne može proizići iz pera jedne ili dvije osoba, pa ni da su najstručnije, rekao je Erlić ukazujući na važnost uključivanja što više predstavnika raznih potreba i interesa.

Marina Dujmović Vuković također je ukazala na važnost prepoznavanja potreba razvoja pri izradi strategije.

- To je složen proces koji ima svoju metodologiju, kazala je usporedivši nacionalnu i regionalnu razinu s pješčanim satom.

“Jako smo ponosni na to da smo prva županija uopće koja je donijela strategiju razvoja.

Nažalost, ova nas je situacija usporila, ali iskazala se važnost upravljanja križnim situacijama

župan Longin

Osvrnula se i na dodatne izazove koje je donijela pandemija, kao i na tehnologiju koja pomaže, kako kaže, prebroditi prepreke.

Župan Longin je naveo finansijski okvir i pandemiju kao trenutačne otežavajuće okolnosti pri provedbi. Međutim, istaknuo je da je optimist i da u Županiji nema smanjenja broja zaposlenih što je posljedica mjera Vlade, ali i dobrog funkcioniranja Županije.

Također, panelisti su odgovarali na pitanja građana upućenih putem digitalnih kanala, primjerice, o mogućnosti izmjene strategije te obnove Đačkog doma.

Tako smo saznali da će svi zainteresirani imati priliku za predlaganje tijekom sajetovanja s javnošću.

Jure Brižić je kazao kako je strateško planiranje dug i komplikiran proces i da je teško sve isplanirati baš u detalje.

VRIJEDAN PROJEKT ŽUPAN BOŽIDAR LONGIN OBIŠAO RADOVE NA CENTRU IZVRSNOSTI CEROVAČKE ŠPILJE

Novi Centar otvorit će razvojne mogućnosti i potaknuti avanturistički turizam

Župan Božidar Longin u pratnji suradnika obišao je radove na Centru izvrsnosti Cerovačke špilje, projektu vrijednom 68,5 milijuna kuna koji se provodi na području Općine Gračac. Zadarska županija jedan je od partnera na projektu čiji je nositelj Javna ustanova park prirode Velebit, a ostali partneri su Natura Jadra, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije te Zagrebački speleološki savez.

Najveći špiljski sustav u Hrvatskoj

U sklopu projekta provest će se sljedeće aktivnosti: izgradnja i opremanje centra za prihvati i informiranje posjetitelja s pješačkom kolnom površinom, uređenje vanjskih šetnica od privatnog centra prema Gornjoj i Donjoj Cerovačkoj špilji, izgradnja pješačkog prijelaza preko željezničke pruge, uređenje Cerovačkih špilja za turističko posjećivanje, izrada i implementacija edukacijsko interpretacijskog programa Centra izvrsnosti Cerovačke špilje te uspostava međunarodne partnerske mreže speleoloških i stručno-znanstvenih organizacija iz regije dinarskog krša.

- Žadarska županija puna je atrakcija, a po završetku ovog projekta dobit ćemo jednu priču na koju svi možemo biti ponosni. Novi Centar izvrsnosti će sasvim sigurno otvoriti nove mogućnosti za razvoj ovog kraja, a svim zaljubljenicima u speleologiju, planinarenje i općenito avanturistički turizam pružiti nezaboravan doživljaj, kazao je zadarski župan Božidar Longin

Zadarska županija puna je atrakcija, a po završetku ovog projekta dobit ćemo jednu priču na koju svi možemo biti ponosni. Novi Centar izvrsnosti će sasvim sigurno otvoriti nove mogućnosti za razvoj ovog kraja, a svim zaljubljenicima u speleologiju, planinarenje i općenito avanturistički turizam pružiti nezaboravan doživljaj, kazao je zadarski župan Božidar Longin

pružiti nezaboravan doživljaj, pogotovo jer je obližnji Crnopacki speleološki sustav duži od 41 kilometra, što ga čini najvećim špiljskim sustavom u Hrvatskoj i jednim od najvećih u Europi, istaknuo je župan Longin, dodavši da ga posebno veseli što, unatoč svim

problemima koje je uzrokovala pandemija koronavirusa, projekti u našoj županiji nisu stali.

Županija kao veliko gradilište

- To je ono što je važno i na čemu moramo ustrajati. Naša županija je jedno veliko gradilište jer se realiziraju brojni projekti od kojih je većina finansirana iz europskih fondova pa tako i Centar izvrsnosti Cerovačke špilje, doda je župan.

Uloga Zadarske županije u projektu je kroz aktivnosti promidžbe i vidljivosti projekta prezentirati vrijednost i ulogu zaštićenog područja Parka prirode Velebit, s posebnim naglaskom na lokalitet Cerovačkih špilja, čime će se osigurati privlačenje broja posjetitelja i postaviti temelj komunikacijskog modela prema općoj i stručnoj javnosti.

Projekt Centar izvrsnosti Cerovačke špilje – održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem (kao dio programa SPARC - Speleološki park Crnopac) odobren je za financiranje u sklopu poziva Promicanje održivog korištenja prirodne baštine u nacionalnim parkovima i parkovima prirode (referentni broj: KK.06.1.2.01) u sklopu OP Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. Ukupna vrijednost projekta iznosi 68.453.850,00 kuna, a dovršetak se očekuje do kraja 2021. godine.

Kako napreduju radovi na vrijednom projektu?

PRIVLAČENJE BROJA POSJETITELJA

Uloga Zadarske županije u projektu je kroz aktivnosti promidžbe i vidljivosti projekta prezentirati vrijednost i ulogu zaštićenog područja Parka prirode Velebit, s posebnim naglaskom na lokalitet Cerovačkih špilja, čime će se osigurati privlačenje broja posjetitelja i postaviti temelj komunikacijskog modela prema općoj i stručnoj javnosti.

Cerovačke špilje su najveći špiljski kompleks u Hrvatskoj

Projekt, vrijedan 68,5 milijuna kuna, provodi se na području Općine Gračac

Župan Longin je u pratnji suradnika obišao radove na Centru izvrsnosti Cerovačke špilje